

2 K miesięcznie
z odsyłką.

Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f.
3 fr. 50 ctm., 2 1/2 szyl. 70 ctm. amer.

Tygodniowo w Krakowie 40 h.
z dostawą do domu 46 h.

Cena numeru 8 h.
oddzielnego 8 h.

Reklamacje otwarte są wolne od
opłaty pocztowej. — Redakcja
rękopisów nie zwraca i bezimiennych
listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partii socjalno-demokratycznej.

Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja i Administracja
Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcji Nr. 396.
Telefon Administracji Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.

Dział inseratowy:

Pl. WW. Świętych 11.

Telefon Nr. 1354.

Konto czekowe Nr. 910.

Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza
petitem 20 h. Za miejsce wiersza
petitem w nadesłanem 60 h.

Ćwierć miliona jeńców w Niemczech.

Pośrednictwo pokojowe papieża.

Nowe powołania w Austrii.

Ćwierć miliona żołnierzy w niewoli niemieckiej.

Berlin, 13 września.

Wielki sztab generalny ogłasza:

Po 11 września umieszczono w Niemczech okragło 220.000 jeńców, z tego:

Francuzów: 1.680 oficerów, 86.700 żołnierzy,

Rosyan: 1.830 oficerów, 91.400 żołnierzy,

Belgijczyków: 440 oficerów i 30.200 żołnierzy,

Anglików: 160 oficerów i 7.350 żołnierzy.

Wśród oficerów znajduje się dwóch generałów francuskich, dwóch komenderujących i 13 innych generałów rosyjskich, wśród Belgijczyków komendant Leodyum. Nadto jeszcze wielka liczba jeńców znajduje się w drodze do miejsc umieszczenia.

Berlin, 13 września.

Biuro Wolffa donosi:

W ogłoszonym poprzednio wykazie jeńców nie uwzględniono jeszcze 40.000 Francuzów, pojmanych w Maubeuge, tudzież wielkiej części Rosyan, pojmanych po bitwie pod Tannenbergiem.

Akcyja pokojowa papieża.

Rzym, 13 września.

„Tribuna“ wywodzi, że apel papieża na korzyść pokoju jest wstępem do dwóch akcyj papieskich: Pierwszą akcją jest encyklika programowa, którą papież wystosuje do wszystkich biskupów świata, a która głównie zajmować się będzie kwestyą pokoju. Druga akcyja wdrożona już została natychmiast przez papieża u różnych rządów, a ujawniła się już w inicjatywie przedsięwziętej u nich w kierunku wstrzymania kroków nieprzyjacielskich i dojścia do kongresu pokojowego albo pokojowego sądu rozjemczego.

„Tribuna“ twierdzi dalej, jakoby na audyencyach pożegnalnych papież polecił wybitnym kardynałom, jak Amette, Andrien, Bourne, Mercier, Piffi i Csernoch, ażeby u swoich rządów sądowali opinię i natychmiast zdawali mu sprawę.

Dyplomacyja papieska pracuje w Austro-Węgrzech, Bawarii i Belgii w tym samym duchu. Nie jest wykluczone, że delegat papieski w Waszyngtonie otrzymał polecenie do pofnnych kroków u prezydenta Wilsona celem porozumienia się w sprawie sądu rozjemczego.

Dalsze powołania w Austrii.

Wiedeń, 13 września.

Biuro korespondencyjne donosi:

Zarząd wojskowy już zawczasu postarał się na czas najbliższy o uzupełnienie armii stojącej w polu. Mimo to jest jego obowiązkiem postarać się o uzupełnienia, którychby było jeszcze dalej poza tę miarę potrzeba w toku wypadków. Z tego powodu mają być do wyboru z pospolitego ruszenia pociągnięci w najbliższym czasie ci, którzy są urodzeni w roku 1894, potem urodzeni w latach 1892 i 1893, ci ostatni, o ile przy stawiennictwie w r. 1914 postanowiono ich odstawić, czyli o ile nie zostali oni zaasenterowani, ani uznani za niezdatnych do broni. Ci, którzy przy tym wyborze będą uznani za zdatnych, w niedługim czasie zostaną powołani do służby pod broń na podstawie ustawy o pospolitem ruszeniu.

Straty wojsk angielskich.

Londyn (przez Berlin), 13 września.

Dalsza lista strat wojsk angielskich we Francji, która sięga do 10 września, podaje: 10 oficerów i 61 żołnierzy zabitych, 63 oficerów i 510 żołnierzy rannych, 61 oficerów i 3838 ludzi brakuje.

Wiadomości z Paryża.

Kopenhaga, 13 września.

Podług wiadomości z Paryża, cenzura dzienników jest tam nadzwyczaj ostrą.

Jak słychać, władze poważnie zajmują się kwestyą zastąpienia pism biuletynami oficjalnymi.

Trofea rosyjskie w Austrii.

Budapeszt, 13 września.

Przywieziono tu 16 dział, zdobytych na północnym terenie wojny i ustawiono je przed gmachem parlamentu. Wiele z tych dział jest uszkodzonych przez austriackie granaty i karabiny maszynowe, a prawie u wszystkich brakuje zamknięć.

Po śmierci posła Franka.

Berlin, 13 września.

Prezydent parlamentu Kaempf wystosował do frakcyi socjalistycznej pismo z wyrazami współczucia z powodu ciężkiej straty poniesionej przez śmierć bohaterską posła Franka.

Także zastępca kanclerza dr Delbrück wystosował telegram do prezydenta parlamentu z wyrazami współczucia z powodu zgonu tak wybitnego członka parlamentu.

Wypadek lotnika.

Wiedeń, 13 września.

Lotnik Konschel wczoraj na lotnisku pod Aspern uległ ciężkiemu wypadkowi przy „ujedzaniu“ nowego aparatu. Spadł mianowicie już po starcie z wysokości 15 m. i doznał złamania żebra i wstrząsu mózgu. Aparat roztrzaskany. Konschela odstawiono do szpitala.

Jest to ten sam lotnik, który dokazał bravurowej sztuczki ogolenia się w powietrzu.

Dimitrejew ranny?

Wiedeń, 12 września.

Wedle doniesienia agencji telegraficznej „Więstnik“ z Petersburga, bierze generał bułgarski Radko Dimitrejew (który jako poseł bułgarski w Petersburgu wstąpił jako ochotnik do armii rosyjskiej) udział w bitwie pod Lwowem i w potyczce pod Tomaszowem został lekko ranny.

Zaprzeczenie dyplomaty.

Berlin, 13 września.

„Nordd Allg. Ztg.“ pisze: „Wychodzący w Ha-dze dziennik „Het Vaterland“ w liście z Paryża donosi, jakoby ambasador niemiecki baron Schön do znanego literata francuskiego miał się wyrazić, że wojna ta jest „samobójstwem dla Niemiec“. Owóż ambasador oznacza tę wiadomość jako **zuchwały wymysł**.

Zbombardowany Belgrad.

Budapeszt, 13 września.

„Az Est“ donosi z Belgradu:

Bombardowanie z dział austriackich **zburzyło wszystkie budynki**. W konak królewski trafiły dwa granaty; zburzone zostały zupełnie fabryka tytoniu i fabryka zapalek. W elektrowni zostały zburzone 4 budynki, turbina parowa wyleciała w powietrze. W Belgradzie znajduje się obecnie **50.000 żołnierzy**, którymi dowodzi ks. Jerzy. Ponieważ zburzone zostały składy i młyny, grozi miastu **głód**. Mieszkańcy są oszukiwani kłamstwami o zwycięstwach. Rozpowszechnione są np. wiadomości, że armia rosyjska już przekroczyła Karpaty i oblega Koszyce. — Pewien „komitadzi“, który powiedział prawdę o Szabacu, został **natychmiast zastrzelony**.

Kronika wojenna.

Wiedeń. Ruch przekazów pocztowych z państwem niemieckiem będzie z dniem 15 września **na nowo podjęty**. Dopuszczone będą zarówno zwykłe jak i telegraficzne przekazy po kursie, który aż do dalszego zarządzenia ustanowiono w wysokości 100 marek za 81 koron.

Wiedeń. Cesarz przyjął wczoraj hr. Berchtolda, prezydentów ministrów Tiszę i Stürgkha, oraz ministra wojny Krobotina na dłuższych posłuchaniach.

Wiedeń. Na podstawie reskryptu ministra wojny przesyłki listowe do rannych żołnierzy w szpitalach są **wolne od opłaty**. Tak samo rzecz się ma z listami zranionych żołnierzy ze szpitali, zaopatrzonimi w stampilię opieki wojskowej (Militärpflege) i nadanymi w szpitalach zbiorowo u krtek.

Naczelny Komitet Narodowy.

Stan funduszu Skarbu wojkowego

Legionów wynosił z dniem 12 b. m., wedle wykazów miejskiej izby obrachunkowej:

gotówką 63.274 K 72 h
w papierach 619.893 K 19 h.

Ofiary

złożone w dniu 11 b. m. do głównej kasy miejskiej: z drobnych darów 7635 K, komitet narod. w Ropczycach 3000 K, rada Chmielewski w Sarajewie ze składek 1768 K, dr Udziela w Żywcu 1500 K, dr Kaden (przekazane ze składek na kaplicę w Rabce) 1412 K, rada wyznaniowa w Krakowie (I rata z 10.000 K) 1000 K, komitet nar. w Kolbuszowej 1000 K itd.

KRONIKA.

Niedziela 13 września.

Nowiny krakowskie.

Następny numer „Naprzodu“ wyjdzie jutro o godz. 8 rano.

Ranni. Wczoraj przejechało kilka pociągów z rannymi z Galicyi wschodniej, przeważnie z pod Ra-

wy Ruskiej. Jak żołnierze opowiadają, walki tam toczą się zaciekle, gdyż nasze wojska muszą zdobywać okopy, ciągle sypane przez Rosyan.

Biuro pośrednictwa pracy skautowej przy placu WW. Świętych 1 zwraca się wobec ogromnej liczby zgłaszających się o pracę, z apelem do wszystkich pracodawców, by się zwracali do biura tego o ludzi z całym zaufaniem, podając warunki pracy i wysokość wynagrodzenia. Biuro zwraca się dalej z prośbą o doraźną pomoc dla bezrobotnych i o stworzenie tymczasowych warsztatów pracy dla kobiet, by dać możność egzystencji najbardziej potrzebującym.

Biuro pomocy Polaków z zaboru rosyjskiego uprasza p. Antoninę Szymańską (z Piotrkowa), oraz p. Stanisława Kalinowskiego z Królestwa o zgłoszenie się w tem biurze we własnym swym interesie.

Z teatru miejskiego komunikują nam: Dziś w niedzielę po południu na ogólne żądanie odegrają artyści „Kościuszkę pod Racławicami“; wieczorem zaś po raz drugi wyborną komedię w 3 aktach p. t. „Samarytanka“. Bilety na powyższe przedstawienie **zniżone**.

Urzędowa „Gazeta lwowska“ zaczęła od 10 bm. wychodzić w Nowym Sączu, dokąd redakcyja przeniosła się z namiestnictwem.

Do bezrobotnych ukwalifikowanych robotników w Krakowie. Wzywa się wszystkich ukwalifikowanych robotników, znajdujących się bez pracy jak: metalowców, stolarzy i t. d. bez względu na to, czy są członkami organizacji zawodowej lub nie, aby się natychmiast zgłaszali do biura pośrednictwa pracy przy Związku stow. robotniczych, ul. Dunajewskiego 5, III. p. na lewo.

Repertuar teatru miejskiego.

Niedziela popołudniu: „Kościuszkę pod Racławicami“.
Niedziela wieczór: „Samarytanka“.

Repertuar teatru ludowego przy ulicy Rajskiej.

Niedziela popołudniu: „Gwiazda Syberyi“.
Niedziela wieczór: „Pod znakiem Strzelca“.

C. GABRYELSKA, Kraków. kupuje, sprzedaje i najmuje — fortepiany, pianina, harmonie i pianele — krajowe i zagraniczne, nowe i przegrane — za gotówkę i na spłaty — bez zaliczki.

Każdy człowiek ma taki żołądek, na jaki zasługuje, t. z. jak go pielęgnuje. Czynności organów trawiących należy stale obserwować, a najlżejszej niedyspozycji tychże natychmiast starać się zapobiedz, by takowa nie przemieniła się w ciężką, chroniczną chorobę. Do należytego pielęgnowania, to jest do stałego regulowania czynności trawienia nadaje się najlepiej od lat 40 znany Balsam żółądkowy Dra Rosy z apteki B. Fragnera, c. k. dostawcy nadwornego w Pradze. Do nabycia także i w tutejszych aptekach.

Jak Francuzi bombardowali Cattaro.

Pewien kadet marynarki tak opisuje najazd floty francuskiej na Cattaro i bezskuteczne jej bombardowanie: Dnia 1 września mieliśmy interesującą rozrywkę. Wczesnym rankiem doniesiono o zbliżaniu się francuskiej floty. Ponieważ byliśmy w pogotowiu, otrzymaliśmy wraz z torpedowcem Nr. 17 rozkaz krząć przed wejściem do portu i specjalną zwracać uwagę na łodzie podwodne. O godzinie 8 rano zobaczyliśmy kilkanaście nieprzyjacielskich krążowników, a zdala ukazywały się kłęby dymu nieprzyjacielskiej floty. Koło godziny 9 można było już wcale dokładnie rozróżniać okręty.

Było tam 17 okrętów między niemi dwa dreadnoughty. „Jean Barth“ i „Courbet“, które po 9 godzinie rozpoczęły strzelać z najcięższych armat tak, że granaty padały o jakie 100 kroków przed nami. Widoku wysokich na 30—40 metrów słupów wody, wzburzonej przez padające dokoła granaty, przez całe życie nie zapomnę. Po jakich 30 minutach zaprzestali Francuzi ognia i zniknęli.

Byliśmy rozczerowani, ponieważ spodziewaliśmy się, że wkońcu już naprawdę zacznie się bitwa. Tymczasem Francuzi rzucili tylko swoje

bilety wizytowe. Fort, który ostrzeliwali, pozostał zupełnie nienaruszony. Zburzono tylko barak oficerski i zranieni zostali tylko dwaj artylerzyści.

Teraz zaszło coś niesłychanie pociesznego. Gdyśmy po tej strzelaninie wyjechali, ażeby zbadać jej skutki, spostrzegliśmy na powierzchni morza wielką liczbę ryb zabitych lub ogłuszonych przez spadające do wody pociski. Wyłowiłszy około 80 ryb, między niemi wspaniałe okazy tak, że załoga łodzi miała doskonałe śniadanie. Mój komendant i ja zjedliśmy rybę, która ważyła 1½ kilograma i byliśmy wdzięczni Francuzom za dobre jedzenie i przyjemną zabawę.

NADESŁANE.

Nie uważałem za stosowne chełpić się tem, że mimo wojny pracy w mej fabryce nie zaprzestałem, skoro jednak — zdaniem mej konkurencyi — ma to być atutem do zjednania sobie względów P. T. Konsumentów, oznajmiam, że pracę w mej fabryce nietylko prowadzę, ale że pracy tej nie przerywałem, jak to właśnie miało miejsce w innych firmach.

STANISŁAW WOŁOSZYŃSKI

Fabryka tutek w Krakowie.

LOKAL FABRYCZNY

nowocześnie urządzony, składający się z kilku ubikacyi parterowych, odpowiedni na piekarnię, młecznarnię, pracownię stolarską, ślusarską i t. p. w śródmieściu do wynajęcia zaraz. Wiadomość w trafice ul. Dietłowska l. 77.

Najpewniejszym

środkiem

opatrunkowym

na zranienia jest

Znana od 40 lat,
tysiąc razy wypróbowana i zachowana,
antyseptyczna

Pragska masć domowa

chroni od zanieczyszczeń, zapala ran, uśmierza ból, ułatwia szybsze gojenie i jest przez jej liczną skuteczność także jako zmiekkająca masć w każdym domu niezbędna.

1 puszka 70 h., codzienna wysyłka za poprzednim nadesłaniem należności, za 4 puszek Kor. 3.16, za 10 puszek Kor. 7 — opłatnie do każdej stacyi.

B. FRAGNER c. k. nadw. dostawca
Apteka pod „Czarnym Orłem“
PRAGA, Kleinseitz, ulica Nerudy 203.

Na składzie w aptek.
Monarchii austr.-węg.
Wszystkie części opakowania opatrzone marką ochronną.

Przeszło

2 miliony franków rocznie głównych wygranych

dają:

- 1 los turecki
- 1 los włoski czerwonego krzyża
- 1 los serbski tytoniowy

Wszystkie 3 losy razem do nabycia za gotówkę według kursu dziennego lub też

tylko w 43 ratach miesięcznych po Kor. 9.—

z natychmiastowym wyłącznym prawem do wygranej już po zapłaceniu 1 raty przekazem pocztowym lub za zaliczką.

Każdego roku 13 ciągnień

Każdy los musi być wylosowany

Celem przesyłania dalszych rat załączam czeki Pocztowej Kasy Oszczędności.

EDWARD URBAN

Dom bankowy w Bernie, Grosser Platz 23-25 (we własnym domu).

Uczciwych, stałych odsprzedawców angażuje się w każdej miejscowości.

Wysoka prowizya.

NISKIE CENY!

BIURO INFORMACYJNE

W SPRAWACH KREDYTOWYCH

FELIKSA STATTERA W KRAKOWIE PLAC W. W. ŚWIĘTYCH 11.

udziela **najdokładniejszych informacji o każdej osobie** jako też o każdej firmie handlowej lub przemysłowej całego świata za skromnem wynagrodzeniem. □□□□□□□□

Z Królestwa i Rosyi.

Podajemy znowu garść szczegółów z życia Królestwa (i Rosyi) na podstawie tych numerów dzienników królewskich, które przypadkowo w ręce nam wpadły.

W Warszawie energicznie się agituje wśród bezrobotnych, aby jechali na robotę do Zagłębia Donieckiego. Żyliński nawet poczynił starania, aby wyjeżdżającym udzielono bezpłatnego przejazdu, co też w pewnej mierze zaprowadzono. Widocznie jednak robotnicy polscy niechętnie jadą, skoro „Dwugroszówka” endecka we wstępnym artykule „Szatańskie podszepty” piorunuje na tych, co agituja za niewyjeżdżaniem, i przestrzega, że robotników może spotkać na ulicach Warszawy rozlew krwi.

Generał Daniłow wydał dla Warszawy rozporządzenie, mocą którego skazuje się kupców, winnych wydrukowania cen produktów powyżej taryfy maksymalnej, na karę więzienia do 3 miesięcy lub grzywnę do 3.000 rubli.

Ogłoszono, że z Rosyi można posyłać pieniądze poddanym rosyjskim, przebywającym zagranicą, przez ministerstwo spraw zagranicznych, jednakże w kwocie nie większej niż 300 rubli.

W Lublinie gubernator Kielepowskij w obszernej odezwie do ludności konstatuje, że wynikiły nieporozumienia pomiędzy mieszkańcami różnego wyznania i narodowości; wzywa do zachowania spokoju.

Nad Puławami ukazał się był austriacki aeroplan, który rzucił kilka bomb. Większej szkody pono nie wyrządziły. Ofiar w ludziach nie było.

Z Kalisza donoszą, że wartość towaru, który zniszczono podczas znanych zajęć, ma wynosić 8 milionów rubli. Ani jedna fabryka nie została jednak zniszczona.

Z Włocławka piszą, że rosyjskie wojsko opuściło miasto już 1 sierpnia. 5 sierpnia przybył już niemiecki pociąg pancerny oraz 2 statki z wojskiem.

Zachowanie się Niemców wobec ludności było bardzo delikatne. Gdy pewien pijany żołnierz wystrzelił na ulicy, natychmiast go zaarresto-

wano i odwieziono do Torunia. 18 sierpnia weszły do miasta większe oddziały niemieckie.

W Warszawie ogłoszono, że obcy poddani mogą uzyskiwać poddaństwo rosyjskie w sposób szybki i ułatwiony.

Wśród Czechów, przebywających w Rosyi, próbuje się wszcząć agitację w tym kierunku, aby tworzyli oddziały wojskowe wolontaryuszów. Te drużyny zamierzono skoncentrować w Kijowie. Nawet w Warszawie prowadzi się taką agitację. Również pośród rannych lub przypadkowych jeńców wojennych.

Rosyjskie pisma oświadczają, że z rannymi austriackimi lub niemieckimi obchodzą się bardzo dobrze i leczą w szpitalach, jak swoich. „Nowoje Wremia” powiada, że Niemcy zapewne nawet zrozumieć nie potrafią takiej wielkoduszności, właściwej szerokiemu sercu słowiańskiemu.

Z faktów znamienitych dla zmiany kursu w Niemczech przytoczymy za „Kuryerem Warszawskim” fakt, że

pismo „Posener Tageblatt”,

umieściło po wybuchu wojny odezwę na czele numeru w języku polskim (!), zapowiadającą różne dobrodziejstwa dla Polaków.

Ton jednak niektórych gazet warszawskich (moskalofilskich) jest bardzo antyniemiecki. Moskalofilska prasa stara się, jak może, wyzyskać wypadki w Kaliszu i Lowanium. Przoduje naturalnie uliczna „Dwugroszówka”; sekunduje jej jednak gorliwie „Kuryer Poranny” itd.

— Tchórz!

W ten sposób uniemożliwiono mowcy socjalistycznemu dalszą dyskusję, którą tow. Keir Hardie prowadził z rzadką odwagą.

Generał a robotnicy.

W szwajcarskim organie soc.-dem. „Der Grütliauer” czytamy:

„Jeden z czytelników napisał w naszym piśmie artykuł, w którym trochę niedelikatnie skrytykował Pana Wille, który energicznie w jednym wykładzie wystąpił w interesie militarysty. Pan Wille zjawił się w naszej redakcji i wyraził życzenie, że chce na zgromadzeniu robotniczym mówić o organizacji wojskowej. To było około godz. 6 wieczorem tegoż dnia, na który robotnicy w Zurychu zwołali zgromadzenie dla omówienia swych spraw organizacyjnych. Skorzystaliśmy ze sposobności i wyraziliśmy gotowość pomożenia Panu Wille, aby mógł na tem zgromadzeniu przemawiać. Pan Wille zgodził się, a w dwie godziny później stał wobec zgromadzenia i w pełnym temperamencie przemówieniu udowadniał swoje zapatrywania. W kołach robotniczych znaczenie Pana Wille urosło, odkąd wobec nich odważnie bronił swych zapatrywań. Spodziewamy się, że Pan Wille usprawiedliwi położone w niem zaufanie”.

Pan Wille — to jest naczelny wódz armii szwajcarskiej. Historia ta dowodzi, że takie zachowanie się generała wobec robotników zyskało mu wielkie sympatyje wśród ludności.

Dzielny żołnierz-socjalista.

Wszystkie gazety podały obszerne opisy bohaterstwa czynów żołnierza cieszyńskiego pułku obrony krajowej Juliusza Reifa, który na polu walki awansował w przeciągu kilku dni z szeregowca na feldwebla. Dnia 24 sierpnia pod Suchodołem (koło Brodów) wyrwał z pozycji rosyjskich znaki ostrzegawcze, poszedł na czele swej kompanii do szturm i zaawansował na kaprała.

Dnia 27 sierpnia, gdy pięciokrotny szturm jego kompanii został odparty, wytrwał Reif ze swoimi 12 ludźmi przed wrogiem i podtrzymywał ogień. Gdy wszyscy starsi podoficerowie padli, otrzymał Reif komendę plutonu, na którego czele wykonał zręczny atak i odparł nieprzyjaciela. Podczas walki natknął się w lesie na 50 Moskali, których zmusił częścią do ucieczki częścią wziął do niewoli. Dalej napadł ze swym oddziałem na rosyjskie karabiny maszynowe, z których 5 razem z obsługą zdobył. Za ten czyn awansował na feldwebla i został zaproponowany do złotego medalu waleczności.

Reif, z zawodu pomocnik handlowy, od 18go roku życia jest zorganizowanym towarzyszem i członkiem centralnej organizacji handlowców. Do organizacji należał od chwili, gdy został pomocnikiem handlowym, aż do chwili, gdy został powołany do szeregów, t. j. do 1 października 1912. Urodził się 4 lipca 1890 w Morawskim Symbarku, a ostatnio miał posadę w jednym z sklepów w Cieszynie.

Socjaliści a wojna.

Keir Hardie a Edward Grey.

Wódz angielskiej Niezależnej Partii Pracy tow. Keir Hardie na posiedzeniu parlamentu angielskiego w dniu 27 sierpnia energicznie zaatakował Greya za jego politykę, która doprowadziła do wojny. Mowca socjalistyczny zapytał między innymi Greya, czy jest prawdą, że ambasador niemiecki zainteresował go, pod jakimi warunkami zgodzi się Anglia zostać neutralną.

Grey odpowiada, że prawda, ale jednym z koniecznych warunków Anglii musiałby być ten, ażeby Niemcy uszanowały neutralność Belgii.

Keir Hardie znowu zapytuje, czy Grey próbował pertraktować z ambasadorem na podstawie zaproponowanych warunków.

Grey odpowiada, że warunki stawiał nie ambasador, lecz kanclerz. Zaś powyższe zapy-

tanie postawił ambasador wyłącznie z własnej inicjatywy.

Keir Hardie znowu się podnosi z miejsca... Izba się niecierpliwi. Rozlegają się okrzyki:

— Siadać!

Keir Hardie jednak zapytuje, czy Grey spróbował stwierdzić, jak się zapatruje rząd niemiecki na próby swego ambasadora?

Wówczas wstaje jeden z Irlandczyków, gorąco popierających rząd, Tim Healy i wśród oklasków zapytuje, czy stawiali w parlamencie niemieckim socjaliści podobne zapytania.

Grey oświadcza, że ambasador nigdy nawet nie próbował dać do poznania, że zgodzi się na warunek poszanowania neutralności Belgii. Odwrotnie — mówił, że nie powinniśmy stawiać tego warunku, gdyż rząd niemiecki go nie zaakceptuje.

Keir Hardie znowu wstaje, ale wzburzona izba nie pozwala mu mówić. Jakiś także „patryota” krzyczy mu:

Z radością powita
każdy cierpiący na
podagrę, reumatyzm lub ischias

przez powagi lekarskie
poleconego środka

CONTRHEUMAN

Łagodzi i uspokaja ból, usuwa spuchliznę i przywraca członkom możność ruchu, usuwa nieprzyjemne swędzenie, nadaje się do nacierania, masażu, okładów itp. **1 tuba 1 kor.**

Wrób i skład główny

B. FRAGNERA — APTEK.

c. i k. dostawcy dworu, PRAGA III., Nr. 203

Za poprzedniemi nadestaniem

1 Kor. 50 hal. przesyła się 1 tubę pocztą franco

5— K „ „ 5 tub „ „

9— K „ „ 10 tub „ „

Należy uważać na nazwę preparatu i wytwórcy.

Na składzie w aptekach.

Karzelki nie tylko w bajkach istnieją. Małe, zwinnie karzelki są do dyspozycji każdej gospodyni, która używa Dra Oetkera proszku do pieczenia; ma ona tylko przepisane na Oetkera paczkach domieszki do najlepszego pieczywa sporządzić i kwadrans mieszaniną poświęcić, w dalszej 1/2 godzinie jest w możności najlepsze babki i najsmaczniejsze leguminy na stół podać, gdyż Dra Oetkera proszek do pieczywa czyni zbytecznym zostawianie ciasta, by rosło. Każde ciasto tymże proszkiem sporządzone, jest natychmiast gotowe do pieczenia i każde wedle recept Dra Oetkera sporządzone pieczywo jest pulchne, smaczne i pożywne, dlatego mądre gospodynie używają tylko proszku do pieczywa ze znakiem „Jasna głowa”; jest on najlepszy.

Dobry żołądek
może wszystko
znieść!

Uznany za dobry, ze samych wyszukanych, najlepszych i skutecznych ziół leczniczych starannie przyrządzonym, apetyt podniecającym, trawienie przyspieszającym i łagodnie ro-

zwolnienie wywołującym środkiem domowym, który znane skutki nieumiarkowania, wadliwej diety, przeziębienia i przykrego zatwardzenia np. zgagę, wzdęcie, nadmierną ilość kwasów i kurczowe bóle łagodzi i usuwa, jest **Dra Rosy balsam żołądkowy** z apteki B. Fragnera w Pradze.

Skład główny **APTEKA B. FRAGNERA**, c. i k. dostawcy dworu pod „Czarnym Orłem”, PRAGA, Kleinseite 203, róg ulicy Nerudowej.

Cała flaszka 2 K., pół flaszki 1 K. Pocztą po otrzymaniu 1-50 K wysyła się małą flaszkę, za 2-80 K wielką flaszkę, za 4-70 K 2 wielkie flaszki, za 8 K 4 wielkie flaszki, za 22 K 14 wielkich flaszek, opłatnie do wszystkich stacji austro-węgier, państwa. — Składy w aptekach Austr.-Węgier.

Ostrzeżenie! Na wszystkich częściach opakowania znajduje się zarejestr. znak ochrony.

Kantor wymiany
c. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego

Banku Hipotecznego

poleca

jako dobrą i pewną lokację

- 4 proc. Listy hipoteczne,
- 4 i pół proc. Listy hipoteczne,
- 4 proc. Listy Tow. kredyt. ziemskiego,
- 4 i pół proc. Listy Banku krajowego,
- 4 proc. Listy Banku krajowego,
- 4 proc. Pożyczkę krajową,
- 4 proc. Galic. obligacje propinacyjne i wszelkie renty państwowe.

Papiery te sprzedajemy i kupujemy po najdokładniejszym kursie dziennym.

NA RATY

tygodniowe lub
miesięczne bez
podrożenia

nabyć każdy może towary wszelkiego rodzaju jak ubrania, buciki, kapelusze z pierwszorzędných fabryk, ubranka dzieciinne, bieliznę, koce, kołdry, kapy, pledy, chustki jedwabne i inne, przybory do podróży i sportu, parasole, laski, także zegarki i biżuterię w złocie i srebrze, oraz wszelkie towary galanteryjne i modne w jedynym tego rodzaju handlu, który posiada wszelkie towary w wielkim wyborze na składzie pod firmą

TANI POLSKI BAZAR

Kraków, ulica Lubicz L. 3 (obok dworca).

RZĄDOWO UPRAWNIONA

FABRYKA WÓD MINERALNYCH SZTUCZNYCH I SPECYALNYCH LECZNICZYCH

pod firmą

K. Rząca i Chmurski

w Krakowie, ulica św. Gertrudy 4

wyrabia pod kontrolą komisji przemysłowej Towarz. Lek. krak. polecane przez toż Towarz. **WODY MINERALNE**, odpowiadające składem chemicznym wodom: Bilińskiej, Gieszhüblerskiej, Selterskiej Vichy, Maryenbadzkiej, Hombrg, Kissingen, tudzież specjalne lecznicze, jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną, oraz wody mineralne normalne z przepisu Prof. Jarorskiego. — Sprzedaż częściowa w aptekach i drogueryach. — Cenniki na żądanie franko.

Największy wybór
WÓZKÓW DZIECIĘCYCH

w różnych gatunkach poleca po najtańszych cenach jedyny skład wózków dziecięcych własnego wyrobu

J. Betwin, Kraków, Florjańska 24.

Cenniki na żądanie.

SKARBNIKA POLSKA

Ilustrowany tygodnik arcydzieł literackich

rozpoczęła trzecią serię. Numery pojedyncze po 16 h. do nabycia we wszystkich księgarniach, trafikach i agencjach gazet.

Prenumerata kwartalna (13 numerów) 2 korony. Komplet 1 i II serii po kor. 2— a w oprawie po kor. 2:70 wraz z przesyłką pocztową, wysyła:

Administracja „Skarbnicy Polskiej”, Lwów, Sokola 4.

Prospekty na żądanie darmo i oplatnie.

Fundusz gwarancyjny z końcem 1913 r. 31,372.472:67 K.
Stan ubezp. z końc. 1913 r. 172,395.003:92 K, 540.804 osób.

„ALLIANZ“

akcyjne towarzystwo ubezpieczeń na życie i renty we Wiedniu

przyjmuje pod bardzo dogodnymi warunkami ubezpieczenia na życie, renty i posagi.

Zdolni i energiczni zastępcy

zostaną przyjęci w każdym miejscu zachodniej Galicyi za wysoką prowizją. — Nieobeznanych poucza się najdokładniej. Instrukcje wysyła się bezpłatnie z agencji

w Krakowie, ulica Długa 9, L. Wünsch lub z filii towarzystwa Bielsko, ulica Główna 6.

MASŁO

deserowe i kuchenne najlepszej jakości poleca fabryczny skład serów i eksport masła Braci Rolnickich, Kraków, Wielopola 7/N

Już wyszedł z druku nowouzupełniony

„SKOROWIDZ“

Jana Bigi, c. k. kontrolora poczt we Lwowie

zawiera: Sady, Prokuraturę, Dyrekcję okręgu skarbowego, Posterunki żandarmerji, Komendy wojskowe, Rady powiatowe, Urzędy podatkowe, parafialne, Spis ludności z roku 1910 itd. itd.

Niezbędny podręcznik dla każdego Urzędu i biura.

Do nabycia w każdej księgarni lub wprost u nakładcy: Drukarnia Ignacego Jaegera, Lwów, Pasaż Hausmana L. 5. Cena egzemplarza 7 Kor. 50 hal., porto poleconej przesyłki 45 hal., razem 7 Kor. 95 hal.

Wysyła następuję tylko za gotówką.

DRUKARNIA LUDOWA

KRAKÓW, DUNAJEWSKIEGO 5

TELEFON Nr. 1310

WYKONYWA GAZETY, DZIEŁA, AFISZE, ZAPROSZENIA,
DRUKI TRÓJBARWNE, LINOLEORYTY, ORAZ WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES DUKARSTWA WCHODZĄCE
SZYBKO, STARANNIE I PO PRZYSTĘPNYCH CENACH